

Referat fra møte i PFIT 2. oktober 2003, med tema:

Åpen kildekode – kilde til innovasjon eller døden for programvarebransjen?

Rundt 30 personer deltok fra organisasjoner som Telenor, advokater, eNorge, Norsk Regnesentral. Presse var representert ved CIO Business Standard.

Håkon Wium Lie, CTO Opera Software ASA (www.opera.com), startet med å kritisere bruken av "gratis" i møtets tittel. Open Source software er ikke gratis, men kode med innsyn. Opera Software ASA har ikke åpen kildekode, men trives godt i et open source miljø. Håkon stilte spørsmål til om tilgang til kildekode har verdi for kunden? De fleste kunder har ikke behov for dette i daglig bruk, men kan allikevel ha behov for, som organisasjon, å ha tilgang til koden for å dokumentere formater og lignende. Dette blir spesielt viktig hvis man ser på utveksling av informasjon, spesielt på lengre sikt (f. eks. et hundreårsperspektiv). Han viste også til eksemplet Sterling Ball, sjef for et lite firma som laget gitarstrenger, som hadde blitt hengt ut som statuert eksempel av BSA, og deretter sverget på at han kun skulle benytte Open Source deretter. Håkon mente BSA kan gjøre ting på en bedre måte enn dette. Håkon fikk spørsmål fra salen om hvorfor ikke Opera er åpen kildekode. Svar: Mye jobb i forbindelse med opprensning og dokumentasjon av kode, samt redsel for at konkurrerende virksomheter skal komme inn og kanskje også forsøke å patentere deler av funksjonaliteten.

Nestemann ut var Eirik Chambe-Eng, Adm. Dir fra Trolltech (www.trolltech.com). Han ser på TrollTech som et open source selskap, med 75 ansatte fra 17 nasjonaliteter, og mener det ikke hadde vært mulig å etablere og vokse uten å ha open source miljøet. Trolltech har både Open Source og kommersielle versjoner, og tjener penger på at selskaper ønsker å kjøpe og bruke deres produkter til selv å lage kommersiell software. Uten dette bryter forretningsmodellen sammen. Fordeler med open source er feiltesting – med 10.000 gratestestere får man mye raskere stabile produkter. Feil og sikkerhetshull finnes raskere. Det er lettere å distribuere endringer. Men det er en myte at andre utvikler for deg. Eirik hadde også tenkt nøye over hva man kan leve av i en Open Source verden, og mener det er fire alternativer:

- Dual lisensiering: Dette kan fungere for spesiell programvare som utviklingsverktøy, men er et problem ved sluttbrukerprogrammer
- Leve av brukerstøtte: Dette er et problem i den forstand at man da får en interesse i at programmet er vanskelig å bruke.
- Leve av data (enkelte spill-leverandører kan gi bort spillet og leve av å selge data som utvider spillet)
- Ta betalt for noe annet, som for eksempel mer salg av hardware.

Eirik presiserte at for sluttbruker er det antakelig mye viktigere med åpne standarder enn med åpen kildekode, særlig rundt lagringsformater. Det er et stort problem i dag at Microsoft har monopol på presentasjon av brukerens data.

Eilert Hanoa er administrerende direktør i Mamut (www.mamut.com) og formann i BSA Norge (<http://www.bsa.org/norway/>). Åpen og lukket programvare – symbiose er nøkkelen. Det er fordeler og ulemper med begge modellene. Viktigste poeng at det finnes en kommersiell modell for programvareutviklere. Mamut bygger sin foretningsmodell på at det finnes en kjennskap til MS Office hos kunden – og at Mamut kan bygge på denne for å skape gode og brukervennlige løsninger for smb markedet. Produktet er ikke bare SW, men også service. Fokus på åpne standarder for å gi kundene valgfrihet til å bytte leverandør. Open source og private source kan sammenlignes med biblioteker og bokhandlere. Gjensidige fordeler av sameksistens.

Diskusjon:

Det ble en livlig og morsom diskusjon, av emnene nevnes:

- bør åpen kildekode kunne være et innkjøpskriterium ved offentlig innkjøp? (Hanna: Kunden står fritt til å spesifisere hva de vil – og også kommersielle softwareleverandører tillater kunder å se kildekode i enkelte tilfelle. Lie: Bør være kriterium ved innkjøp, sikrer dokumentasjon av formater for fremtidig informasjonslesning (informasjonsarkeologi))
- Hvorfor finnes ikke åpne eksportformater for Mamut? Svar: De finnes, kan bl.a. eksportere i Excel-format eller lese med ODBC.
- Kan TrollTech melde seg inn i BSA med åpne lisenser, som GPL? (Jo da, men BSA er nok mest vant med tradisjonelle lisenser).
- Hvor åpent er egentlig XML – MS publiserer bare et tynt lag og skjema er ikke tilgjengelig.
- Gitt at store selskaper har mål om å lage løsninger som dekker 80% funksjonalitet: Er det i det hele tatt rom for programvareutvikling i Norge? (Løsninger er å finne nisjer og lage det som ikke er laget, mange programvarebedrifter har forsøkt å lage "me too"- produkter. Tenk fremover. Med Open Source kan man få små markedsandeler i mange land.
- Er det ikke hemmende på innovasjon at ikke alt er åpent? Burde man kunne fremme utvikling ved å bygge på og ta seg betalt for inkrementet. (Svar: Det er det som skjer innen både den kommersielle og Open Source verdenen – men prosessen er kanskje mer uryddig enn man er vant til.)
- Hvordan få frem det beste i software utvikling fra begge miljøer. (Eirik Chambe-Eng: få bort proprietære formater (level the playingfield))

Møtet var preget av en saklig og konstruktiv diskusjon, som fortsatte etter at den formelle delen av møtet var over. Konklusjonen så ut til å være at Open Source og Proprietary Source lever i beste velgående side om side. Open Source er et stor eksperiment som ingen klart ser hvor vil ende, men lisensiering – enten den er kommersiell eller ikke – er viktig for begge miljøer.

Tilbakemeldinger fra salen var at dette var et meget informativt og godt møte – ikke preget av skyttergravsretorikk og fastlåste meninger.

Petter Merok/Espen Andersen, oktober 2003.